EUROOPPANUORET RY
LINJAPAPERI

Sisällysluettelo

1. Johdanto

2. Federalismi vastauksena globaaleihin haasteisiin

3. Demokratiakehitys ja instituutiot

4. Ilmasto ja ympäristö

5. Ulkopolitiikka

6. Turvallisuus

7. Talous

8. Hyvän elämän edellytykset liittovaltiossa

9. Digitalisaatio ja teknologinen kehitys

1. Johdanto

“Eurooppanuorten linjapaperi on asiakirja, joka ohjaa liiton linjauksia ja tavoitteita politiikan eri osa-alueilla. Linjapaperi päivitetään vuosittain liittokokouksessa. Eurooppanuorten näkemys federalismista muodostuu kaikkien tämän linjapaperin kirjauksien kokonaisuudesta. Eurooppanuoret on federalistinen järjestö, joka pyrkii toiminnallaan edistämään eurooppalaista liittovaltiokehitystä. Eurooppanuoret tunnustaa federalismin käsitteen moninaisuuden. Meille käsitteen moninaisuus on rikkaus, sillä se tekee järjestöstämme moniäänisen. Eurooppanuoria yhdistää kuitenkin yhteisesti tunnustettu federalismin perusperiaate: sitoutuminen tiiviimpään poliittiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen integraatioon, jonka pitkän aikavälin päämääränä on luoda eurooppalainen liittovaltio. Vaikka päämäärämme on selvä, ei kysymys ole vain päämäärän saavuttamisesta, sillä myös reitti sinne ratkaisee. Tämän vuoksi Eurooppanuoret kansalaisjärjestönä edistää aktiivisesti keskustelua Euroopan unionista ja yhteisten asioiden yhteisen hoidon tärkeydestä.

Eurooppanuoret on intersektionaalisesti feministinen järjestö, joka uskoo, että yhtäläisten mahdollisuuksien takaaminen on tärkeä osa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden eteen tehtävää työtä. Tasa-arvo, intersektionaalisuus ja yhdenvertaisuus tulee olla ohjaavia periaatteita läpi leikaten kaiken eurooppalaisen politiikan, kuten ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja talouspolitiikan. Uskomme unioniin, jota on mahdollista kehittää demokraattisemmaksi ja toimivammaksi instituutioksi, jossa jokaisella eurooppalaisella on vaikuttamismahdollisuuksia ja mahdollisuuksia toimia.

Tämä linjapaperi tarjoaa avaimet menestyksekkääseen EU-vaikuttamiseen, sekä vision Eurooppanuorten näköisestä maailmasta!”

Eurooppanuorten liittokokous

Vaasassa 26.11.2023

2. Federalismi vastauksena globaaleihin haasteisiin

- Euroopan unionin tulee tiivistää tavoitteellisesti kohti eurooppalaista liittovaltiota.
- Yhteiskuntamme keskeisimmät ongelmat vaativat enenevissä määrin ylikansallisia ratkaisuja.
- Euroopan valtiot ovat vahvempia yhdessä kuin erikseen, ja eurooppalaisia yhdistää moninainen jaettu kulttuuri, historia ja identiteetti.
- Kestävin, tehokkain ja demokraattisin tapa järjestää eurooppalainen ylikansallinen valtiollinen yhteistyö on siirtyä kohti liittovaltiota, jossa läheisyysperiaatteen mukaisesti päätöksenteon taso valikoituu käsiteltävän asian ja sen vaikutusten laajuuden mukaan.
- Liittovaltion toiminnan tueksi tulisi muodostaa kattava jäsenmaille yhtenäinen Euroopan unionin perustuslaki, joka korvaisi nykyiset perussopimukset.
- Liittovaltion korkeimmalla oikeudella tulee olla mandaatti ratkaista vallanjakoon liittyviä kiistoja.
- Eurooppalainen liittovaltio tulee rakentaa kansalaisten kulttuurista moninaisuutta sekä kansallisia että alueellisia erikoispiirteitä kunnioittaen.
- Federalismi on kansalaislähtöistä. Se vaatii laajan demokraattisen tuen. Tämä edellyttää aktiivista yhteiskunnallista keskustelua, tiedon saatavuutta sekä verkostoja, jotka tuovat eurooppalaisia yhteen yli rajojen.

3. Demokratiakehitys ja instituutiot

3.1. Demokratiakehitys

- EU-instituutioiden legitimiteettiä tulee vahvistaa, joka voidaan toteuttaa avoimen ja demokraattisen EU-tason päätöksenteon sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien kehittämisellä.
- Euroopan unionin on toimittava ihmisoikeuksien ja demokratian toteuttamisen esimerkkinä. Euroopan unionin on taattava demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmis- ja perusoikeuksien toteutuminen kaikissa jäsenvaltioissaan. EU:n tulee noudattaa Euroopan ihmisoikeussopimusta.
- Demokratia on perusta Euroopan unionin instituutioille ja niiden legitimiteetille. Kansalaisilla on oltava aito mahdollisuus vaikuttaa Euroopan unionin päätöksentekoon, jotta Euroopan unioni voidaan kokea läheisenä ja sen päätökset oikeutettuina. EU:n tulee seurata maailman demokraattisten yhteiskuntien astettaista siirtymistä kohti autoritarismia, ja reagoitava määrätietoisesti epädemokraattisiin muutoksiin.
- Vahvistetaan olemassa olevaa eurooppalaista kansalaisaloitetta parantamalla aloitteiden lainsäädännöllistä asemaa ja poistamalla niiden toteuttamisen ja allekirjoittamisen esteitä.
- Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen on osa EU:n legitimiteetin vahvistamista.
- Eurooppalaista identiteettiä tulee vahvistaa lisäämällä koulujen opetussuunnitelmiin systemaattisempaa EU-koulutusta.

- Globaalien haasteiden edessä EU:n on oltava yhtenäinen ja sen jäsenten tukeuduttava toisiinsa. Yhteisöllisyys on tässä tärkeässä asemassa, ja sitä on tuettava kaikilla yhteiskunnan tasoilla.
- Erityisesti nuorten osallisuutta sekä kansallisessa päätöksenteossa että osana Euroopan unionin päätösprosesseja tulee vahvistaa.
- Nuorten kuuleminen tulee olla osa kaikkea päätöksentekoa. Euroopan unionin tasolla nuorten osallisuutta tulee vahvistaa ottamalla käyttöön Euroopan unionin nuorisoaloite Euroopan parlamentin vaaleissa äänioikeuden ulkopuolelle jääville nuorille.
- Eurooppalaista vaalilainsäädäntöä tulee lisäksi vahvistaa ja yhtenäistää turvallisuuden, oikeudenmukaisuuden, läpinäkyvyyden ja tasa-arvon näkökulmasta.
- Euroopan parlamentin vaaleissa lasketaan äänestyksen ja ehdolle asettumisen ikäraja 16 vuoteen. Lisäksi kansalaisaloitteita tulee voida tehdä jo 16-vuotiaana.
- Demokratian vahvistamiseksi tulee taata laadukas kaikkia EU-kansalaisia koskeva demokratiakasvatus ja EU-asioiden opetus paitsi Suomessa myös kaikkialla Euroopassa.
- Opetuksen tehtävänä tulee olla sen varmistaminen, että kaikilla on tarvittavat perustiedot ymmärtää EU-uutisointia, mahdollisuus ottaa kantaa Euroopan unionia koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja riittävä tieto omista oikeuksistaan.
- Suomessa ammatillisessa koulutuksessa tulee tarjota lukion pakollista EU-kurssia vastaavat tiedot. Lisäksi perusopetuksessa on lisättävä EU:n käsittelyä.
- Riittävän EU-tietämyksen takaamiseksi uusien opettajien koulutuksessa tulee varmistaa EU-sisältöjen tarjonta.
- Demokratiaan kuuluvan kansalaiskeskustelun turvaamiseksi eurooppalaisten media-alan toimijoiden tulee tarjota kansalaisille laaja-alaista EU-uutisointia.
- Euroopan unionia koskevassa julkisessa keskustelussa on muistettava, että Euroopan unioni vaikuttaa ihmisten arkeen monella eri tasolla. Suomalaisten mediatalojen tulee huomioida tämä tarjoamalla riittävät resurssit EU-uutisoinnille kaikissa toimituksissa, mukaan lukien aluetoimitukset, sekä varmistaa EU-politiikasta raportoivien kirjeenvaihtajien riittävyys.
- Yle tulee velvoittaa lisäämään resursseja EU-uutisointiin edellä mainituilla tavoilla sille laissa määrättyjen tiedonvälityksellisten tehtävien nojalla.
- Toimittajien kyvykkyyttä EU-asioista uutisoimiseen tulisi kehittää jo koulutusvaiheessa.

3.2. Instituutiot

- Euroopan parlamentin asemaa on vahvistettava ja sen valtaa suhteessa Euroopan unionin neuvostoon tulee merkittävästi kasvattaa, komission demokraattista valvontaa kehittää sekä Euroopan tason kansalaisyhteiskunnan kehittymistä tukea.
- Euroopan parlamentille tulee säätää lainsäädännöllinen aloiteoikeus.
- Euroopan parlamentin tutkintavaltaa tulee vahvistaa antamalla oikeus velvoittaa todistajia osallistumaan ja luovuttamaan asiakirjoja parlamentin virallisiin tutkimuksiin.
- Kärkiehdokasmenettely tulee kirjata Euroopan unionin perussopimuksiin.
- Euroopan parlamentin toiminta keskitetään Brysseliin ilmaston säästämiseksi ja kulujen hillitsemiseksi, eli luovutaan Strasbourgin täysistunnoista ja otetaan samalla huomioon myös digitalisaation mahdollistama etätyöskentely.
- Entistä useampia politiikan aloja tulee siirtää neuvostossa määräenemmistöllä tapahtuvan päätöksenteon piiriin.

- Avoimuutta tulee lisätä Eurooppa-neuvoston ja Euroopan unionin neuvoston päätöksenteossa.
- Suomen on toimittava esimerkkinä muille jäsenvaltioille läpinäkyvien käytäntöjen omaksumisessa.
- Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuuksien yhdistäminen selkiyttäisi unionin institutionaalista rakennetta ja tekisi siitä helpommin hahmotettavan kansalaisten näkökulmasta.
- Euroopan unionin perussopimuksia ja unionin lainsäädäntöä on noudatettava täysimääräisesti. Unionin lainsäädännön, perussopimusten ja kansalaisten perusoikeuksien toimeenpanon valvontaa on tehostettava.
- EU-budjetin varojen jakaminen jäsenmaille tulee sitoa perussopimuksissa kirjattujen arvojen noudattamiseen.
- Unionin perusperiaatteita ja -arvoja polkevia jäsenmaita kohtaan on sovellettava perussopimuksen 7. artiklan mukaista menettelyä, joka johtaa tarvittaessa jäsenmaan äänioikeuden menettämiseen neuvostossa tai jäsenyyden jäädyttämiseen.
- Puutteellisen toimeenpanon ja toimeenpanon laiminlyönnin vuoksi jäsenvaltioihin tarvittaessa kohdistettavia sanktiota on kovennettava.
- Tulevaisuudessa perussopimuksiin kirjattuja periaatteita ja -arvoja koskeva päätöksenteko tulisi tehdä neuvostossa määräenemmistöllä.
- Euroopan unionin tuomioistuimella tulee olla yksinoikeus unionin säädösten tulkitsemiseen ja sen antamien määräysten toimeenpanoa on vahvistettava.
- Päätöksenteon ja hallinnon siirtyessä kasvavissa määrin unionin tasolle on turvattava hyvän hallinnon ja lainsäädännön noudattamista valvovien toimielinten, kuten Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, toimintaedellytykset. Valvovien toimielinten resurssit ja toimintavaltuudet tulee pitää ajan tasalla suhteessa integraatiokehitykseen. Lisäksi kaikkien EU-instituutioiden tulee sitoutua nykyistä paremmin yhteistyöhön valvojien kanssa.
- Kansallisella tasolla on varmistettava suomalaisten valvontatoimielinten resurssit yhteiseurooppalaiseen valvontayhteistyöhön osallistumiseen.
- Poliitikkoja ja päättäjiä valvovien käytäntöjen ja elimien, kuten avoimuusrekisterin (lobbausrekisteri), riippumattoman EU:n eettisen elimen ja vaaliviranomaisten toimintaedellytyksiä tulee parantaa.

4. Ilmasto ja ympäristö

4.1. Ilmastopolitiikka

- Euroopan unionin tulee ottaa asema maailman johtavana ympäristötoimijana, joka vähentää päästöjään kaikilla sektoreilla oikeudenmukaisesti ja käyttää luonnonvarojaan kestävästi.
- Euroopan unionin tulee olla globaali suunnannäyttäjä, joka huomioi ilmastokriisin ja luontokadon toimintansa kaikilla osa-alueilla.
- EU:n tulee toteuttaa oikeudenmukaisesti suunnittelemansa kunnianhimoiset päästövähennys- ja

ilmastotavoitteet sekä ympäristön laatukriteerit, jotka tähtäävät maapallon lämpötilan nousun rajoittamiseen 1,5 asteeseen verrattuna esiteolliseen aikaan ja biodiversiteettikadon minimoimiseen.
- Hyväksytty energia- ja ilmastokehys vuodelle 2030 ja siihen lisätty 60 % päästövähennystavoite on toteutettava, sekä hiilineutraalius saavutettava viimeistään 2050.
- 2050 tavoitteen saavuttamiseksi on sovittava komission pitkäaikaisstrategiasta pikimmiten.
- Kestävät ympäristönkäytön periaatteet on huomioitava EU:n ulko- ja kauppapolitiikassa, minkä lisäksi EU:n on ajettava omia tieteeseen perustuvia ympäristöarvojaan sekä kansainvälisissä ympäristöneuvotteluissa että kahden välisessä politiikassaan.
- EU:n tulee myös hyödyntää epäsuoria ilmastovaikuttamisen keinoja, joita sen suuri kauppapoliittinen valta mahdollistaa. Asettamalla sisämarkkinoilla myytäville tuotteille ympäristöystävällisyyteen liitännäisiä standardeja, EU voi epäsuorasti vaikuttaa kolmansissa maissa tapahtuvan tuotannon ekologisuuteen.
- EU:n on tunnustettava historiallinen vastuunsa ilmastokriisistä ja osallistuttava vahinkojen korjaamiseen ja korvaamiseen maksamalla *Loss and Damage* -rahoitusta niille maille ja alueille, jotka ovat kärsineet eniten ilmastokriisin seurauksista.
- Komission alaisuuteen perustetaan riippumaton ja tieteellinen asiantuntijaelin, joka antaa neuvoja ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyvän päätöksenteon tueksi.
- Unionin sisäisissä ympäristötoimenpiteissä on otettava huomioon sosiaalisen oikeudenmukaisuuden periaate ja pyrittävä toimiin, jotka huomioivat kansalaisten yhdenvertaisuuden.
- Ympäristöasioista säädettäessä tulee siirtyä kokonaan määräenemmistöpäätöksiin.
- EU:n ympäristölainsäädännön ja ilmastopoliittisten päätösten täytäntöönpanon seurantaa on kehitettävä.
- EU on vauhditettava puhtaan teknologiaekosysteemien kehitystä, jottei EU-maat olisi liian riippuvaisia yhdestä maasta puhtaan teknologian hankinnassa.

4.2. Päästökauppa ja energiapolitiikka

- Päästökauppaa tulee pitää ensisijaisena välineenä päästöjen vähentämisessä sen kattamilla sektoreilla.
- Energiasektorilla tavoitteisiin tulee pyrkiä kaikkia olemassa olevia teknologioita, kuten ydinvoimaa ja puhtaan energian viimeisimpiä läpimurtoja hyödyntäen.
- Päästökauppaa on vahvistettava nykytilasta, jotta uudelleen harkitut päästöjen vähennystavoitteet saadaan toteutettua ja tämänhetkinen päästöoikeuksien ylijäämä poistettua.
- Päästökaupan päästökaton vuosileikkuria on kiristettävä uusien päästötavoitteiden mukaisesti.
- Markkinavakausvarannon sisäänsiirto-osuutta tulee pitää vähintään 24 % tasolla vielä vuoden 2023 jälkeenkin.
- Markkinavakausvarannosta tulee hävittää päästöoikeuksia ylijäämän poistamiseksi lyhyellä aikavälillä.
- Keskipitkällä aikavälillä markkinavakausvarannon sisään- ja ulossiirto-osuutta tulee myös uudistaa heijastamaan uudistettua päästöleikkuria.
- Joidenkin päästökaupassa toimivien teollisuusalojen hiilivuotoa päästöoikeuksien hintojen suuresta noususta johtuen on vältettävä ja sitä varten on selvitettävä mahdollisuutta asettaa

hiilitulleja.
- Teollisuus on kokonaisuutenaan tuotava asteittaisesta päästöoikeuksien ilmaisjaosta täysin huutokauppaamisen piiriin tämän vuosikymmenen aikana.
- Vuosittaisten energiatehokkuutta parantavien remontointien määrää on kasvatettava merkittävästi julkisen ja yksityisen rahoituksen avulla. Etenkin vähäosaisempien energiatehokkuusremontointeja on tuettava.
- Energiahintojen laskemiseksi jäsenmaiden on vietävä loppuun yhdentyneet energian sisämarkkinat, luopumalla kaikista esteistä energian liikkuvuuden osalta.
- Euroopan unionin tuomioistuimen kannan mukaisesti energiaperuskirjasta tehtyä sopimusta (*Energy Charter Treaty* -sopimus) ei saa pitää esteenä fossiilisista polttoaineista luopumiseen.
- Energiatehokkuusdirektiivi tulee uudistaa sellaiseksi, ettei se olennaisesti vaikeuta EU-maiden vihreää siirtymää.

4.3. Ympäristöystävällistä liikkumista

- Lentoliikenteen päästövähennysmekanismina tulee tehostaa ja samalla unionin tulee toimia aktiivisesti tuloksellisen kansainvälisen lentoliikenteenpäästöjenvähennysohjelman saavuttamiseksi.
- EU:n on ylläpidettävä tehokkuusvaatimuksia niin lento-, vesi-, kuin tieliikenteessä sekä tuettava uusien vähäpäästöisempien teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Erityisesti tieliikenteen sähköistyminen vaatii komissiolta toimia yhteisten standardien, kattavien latausverkkojen ja mahdollistavien infrastruktuurien luomiseksi.
- Raideverkoston kehittämisellä ja sen rahoittamisella on keskeinen rooli kestävien liikenneratkaisujen luomisessa, sillä raideliikenne on ympäristöystävällinen joukkoliikenteen muoto.
- Maiden ja suurkaupunkien välistä henkilöjunaliikennettä pyritään kehittämään nopeammaksi niin suorilla kaupunkien välisillä liikenneyhteyksillä kuin rakentaen uusia raideyhteyksiä.
- Raideliikenne on myös energiatehokkain vaihtoehto keskipitkän ja pitkän matkan rahdin kuljettamiseen, minkä avustamiseksi rahdin kuljetuksesta kuluviin raideosuuksiin on investoitava.
- Siirtymä kohti ympäristöystävällistä liikennesuunnittelua vaatii kuitenkin myös laajoja paikallisia toimia ja erityisesti kaupunkien yhdyskuntasuunnittelulla on tässä merkittävä rooli.
- Euroopan unionin tulee tukea entistä tehokkaammin parhaiden käytäntöjen leviämistä kaupunkien välillä sekä parantaa vertailukelpoisen päästödatan ja eri ilmastotoimenpiteiden kustannustehokkuusarviointien saatavuutta kunnille.
- EU:n on oltava pääasiallinen liikennesektorin päästöjä seuraava taho ja toimittava johdonmukaisesti niiden vähentämiseksi.

4.4. Maatalouspolitiikka

- Maataloustuet on sidottava ilmastotoimien toteuttamiseen. Myös eläinten hyvinvointi ja eettisyys tulisi huomioida maataloustukia jaettaessa.

- Maataloutta on ohjattava vähäpäästöisempään suuntaan kohdistamalla tuet ekologisen ruoantuotantoon, lakkauttamalla eläinperäisen tehotuotannon tukeminen ja kannustamalla lihantuotannossa luonnonlaitumiin.
- Hiilijalanjälkeä pienentävää solumaataloutta, kuten esimerkiksi 3D-tulostettua lihaa, tulee korostaa.
- Nykyisille tuottajille on tarjottava oikeudenmukainen siirtymä.
- Maatalousmaan hiilensidontaa on parannettava koko EU:n alueella sekä kasvattamalla viljeltävän maan hiilensidontakapasiteettia että sekaviljelemällä ruokakasvien ohella hiilensidontaa lisääviä kasveja. Pientilojen yhteistoimintaa ja vertikaaliviljelyyn on kannustettava.
- Metsien hiilinieluja tulee kasvattaa koko EU:n alueella ja metsien ikärakennetta tulee monipuolistaa biodiversiteetin ja metsätalousmaan kunnon ylläpitämiseksi.
- Kalastusta on säädeltävä tutkimustietoon ja seurantaan pohjautuvien kiintiöiden avulla, ja kalatalouden vesistöpäästöjä on vähennettävä.
- EU:n on mahdollistettava kierrätyksen ja kiertotalouden toiminta. Käyttökelpoisia resursseja tulee uudelleenhyödyntää jätteen vähentämiseksi. Tämän tulee päteä kaikkiin sektoreihin, esimerkiksi tekstiilijätteiden polttoon ja rakennusjätteiden uusiokäyttöön.
- Kiertotalouden kehittämiseksi EU:n on pidettävä huoli uusien tuotteiden parhaasta mahdollisesta korjattavuudesta ja raaka-aineiden sekä materiaalien jälleenkäytettävyydestä.
- EU:n on oltava johtava taho maailmanlaajuisessa biodiversiteetin katoamisen torjumisessa.
- Turvatakseen biodiversiteettinsä säilymisen, EU:n tulee työskennellä sen biodiversiteettistrategian asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä ja osoitettava seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä riittävästi varoja sen toteuttamiseen.
- Maa- ja metsätalouden maankäytölle tulee ulottaa tiukempia biodiversiteetin säilyttämis- ja ylläpitovelvoitteita.
- Pölyttäjiä uhkaavien torjunta-aineiden käyttöä on vähennettävä.
- Vesistöjen kuntokartoitusta on jatkettava ja vesistöjen kunnon parantamiseksi on oltava saatavilla rahoitusta.
- Kaupunki- ja infrastruktuurirakentamisen maankäytön suunnitteluun on liitettävä nykyistä tiukempi velvoite suunnitella viheralueita ja jättää suunnitelmiin muokkaamatonta luontoa.
- EU:n tulee tiukentaa Natura 2000-alueidensa valvontaa ja varmistaa, ettei niiden ekosysteemien kuntoa vaaranneta.
- Turkistarhaus tulee kieltää Euroopan unionissa.

5. Ulkopolitiikka

5.1. Ulkopolitiikka

- Euroopan unionille luodaan yhteinen ja yhtenäinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sen globaalin toimintakyvyn varmistamiseksi.
- EU:n on oltava strategisesti autonominen toimija.
- Euroopan unionin tulee edistää kansainvälistä järjestelmää, joka perustuu entistä tiiviimpään monenväliseen yhteistyöhön Lissabonin sopimuksen mukaisesti.

- Unionin tulee aktiivisesti osallistua kansainvälisten instituutioiden toimintaan ja niiden hankkeisiin sekä pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan.
- Yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on siirryttävä määräenemmistöpäätöksiin.
- Euroopan unionin kaikessa ulko- ja turvallisuuspolitiikassa tulee edistää rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamista maailmanlaajuisesti. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n on saatava pysyvä jäsenyys Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) ihmisoikeus- ja turvallisuusneuvostoissa.

5.1.2. Laajentumispolitiikka

- Euroopan unionin laajentumispolitiikan on oltava määrätietoista ja vaikuttavaa, lopullisena tavoitteenaan Balkanin niemimaan, Itä-Euroopan ja Kaukasuksen valtioiden jäsenyysprosessien edistäminen ja loppuunsaattaminen.
- Euroopan unionin tulee laajentumispolitiikallaan osaltaan tukea jäsenehdokkaiden demokraattista ja sosiaalista kehitystä.
- Sodan lopputuloksesta riippumatta, EU:n on edistettävä Ukrainan länsi-integraatiota, lopullisena päämääränä EU-jäsenyys, kunhan Ukraina täyttää jäsenyysehdot. Myös Moldovan EU-jäsenyyttä tulee edistää.

5.1.3. Maailmanpolitiikka

- EU:n tulee aktiivisesti tukea Venäjän hallinnosta riippumattoman kansalaisyhteiskunnan demokratiakehitystä.
- EU:n tulee käyttää kaikki keinot Ukrainan tukemiseksi.
- Euroopan unionin tulee käynnistää jäsenmaidensa ja entisten siirtomaidensa kanssa Euroopan kolonialistisen historian läpikäyminen.
- Euroopan unionin on luotava tiiviimpää yhteistyötä eri kansainvälisten järjestöjen kanssa edistäen kanssakäymisessä EU:n arvoja.
- Afrikan unioni (AU) on EU:lle luonteva läheinen kumppani.
- EU:lla tulee olla myös vaikuttavat keinot rajoittaa kaupankäyntiä autoritaaristen maiden ja muiden ihmisoikeuksia loukkaavien tahojen kanssa.
- Euroopan unionin on tuomittava Kiinan toimet uiguurivähemmistöä kohtaan, vaatia Kiinaa kunnioittamaan demokratioita, kuten Hongkongia ja Taiwania, ja näiden itsemääräämisoikeutta.
- EU:n on vastustettava Kiinan yrityksiä siirtää nämä asiat ulkopolitiikasta irralliseksi.
- EU:n tulee toimeenpanna pakotteita kuten varojen jäädyksiä ja matkustusrajoituksia johtajille, jotka ovat osallisia uiguurien vainoamiseen tai mahdollistavat Kiinan toimet uiguureja kohtaan.
- Euroopan unionin tulee toimia välittäjänä Etelä-Kiinanmeren aluekiistan ratkaisemiseksi.
- EU:n ja EU:n jäsenmaiden on tunnustettava Taiwanin itsenäisyys.
- Israel-Palestiina -kriisin ratkaisemiseksi EU:n tulee aktiivisesti puolustaa kahden valtion mallia.
- Afrikan ja Lähi-Idän osalta Euroopan unionin tulee rohkeasti toimia omien tavoitteidensa mukaisesti.

5.1.4. Kehitysyhteistyö ja globaali kestävä kehitys

- Noudattaen omia periaatteitaan ihmisoikeuksien ja ympäristöoikeuksien toteutumisesta, EU:n on sovittava valmiuksista puuttua lähialueillaan tapahtuviin ympäristökatastrofeista johtuviin humanitäärisiin kriiseihin.
- EU:n tulee antaa suojelua hätää kärsiville ihmisille, jotka ovat joutuneet pakenemaan ilmastonmuutoksen takia. Humanitäärisiä oloja on seurattava aktiivisesti ja ympäristökatastrofeja ehkäiseville toimenpiteille on luotava valmiudet ja taattava riittävät resurssit.
- YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 tulee tuoda EU-AU-yhteistyön keskiöön ja yhteistyön tulee olla yhdenvertainen poliittinen kumppanuus kuten määritelty EU-Afrikka-strategiassa, josta myös Afrikan maiden kansalaiset tuntevat vahvaa omistajuutta ja toimijuutta.
- Toimivan yhteistyön kannalta on tärkeää, että kestävän kehityksen tavoitteita edistetään niin ylikansallisten alueellisten organisaatioiden, hallitusten, paikallishallintojen, yksityisten toimijoiden kuin kansalaisyhteiskuntien välillä.
- Euroopan unionin tulee kehityspolitiikallaan tukea kehittyvien maiden suotuisaa poliittista, taloudellista, sosiaalista ja ekologista kehitystä, erityisesti lähinaapurustossaan ja hyödyntää kauppapolitiikka kehityspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseen.
- EU:n kehitysyhteistyön tulee heijastaa unionin arvoja, eikä sitä tule käyttää epäreiluna neuvotteluvalttina esimerkiksi siirtolaisvirtojen hillitsemiseksi.
- Euroopan unioni on Afrikassa tärkeä kumppani kauppa- ja kehityspolitiikassa sekä humanitaarisessa yhteistyössä.
- Tulevan kehityksen kannalta on merkityksellistä, että Euroopan unionin jäsenmaan täyttävät sitoumuksensa nostaa kehitysyhteistyörahoituksensa 0,7 % bruttokansantuotteestaan. EU:n tulee ottaa enemmän vastuuta kehitysyhteistyöstä, ja pitkällä aikavälillä kehitysyhteistyö on siirrettävä kokonaisuudessaan Euroopan unionin toimintavaltaan. Samalla kuitenkin jäsenmaiden tulee huolehtia omalta osaltaan sen toteutumisesta.
- Koulutusyhteistyötä tulee kehittää globaalisti ja liikkuvuutta lisätä Erasmus+ -ohjelman avulla. Tämä takaa uusia mahdollisuuksia Afrikan kaltaisella väestöltään nuorella mantereella nuorille sukupolville kehittää omia maitaan ja yhteiskuntiaan.
- EU:n ja AU:n tulee tuoda yhteen erilaisia toimijoita etelästä ja pohjoisesta, jotta ilmastonmuutoksen kaltaisiin globaaleihin haasteisiin voidaan luoda kestäviä ja reiluja ratkaisuja sekä tasapainottaa ilmastonmuutoksen vaikutuksia eniten kärsineillä alueilla.
- Euroopan tulee painottaa yhteistyötä ilmastonmuutoksen torjunnassa ja kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanossa.
- EU:n tulee pyrkiä parantamaan joukkoistettujen työntekijöiden kansainvälistä asemaa.

6. Turvallisuuspolitiikka

- EU:n tulee määrätietoisesti kehittää puolustuspolitiikkaan.
- EU:n tulee pystyä turvaamaan alueellinen riippumattomuus ja koskemattomuus.
- EU:n tulee varmistaa kansalaistensa turvallisuus ja tukea lähialueittensa suvereniteettia.
- Euroopan unionin täytyy perustaa omia turvallisuuspoliittisia elimiä päätöksenteon tehostamiseksi, sekä lisätä yhteistyötä puolustusmateriaalihankintojen saralla.
- Strategisessa kompassissa määrättyjen toimien kanssa tulee edetä määrätietoisesti ja tehokkaalla aikataululla.

6.1. Nato

- EU:n sotilaallisen puolustusyhteistyön tulisi tapahtua Naton puitteissa, ja viimeistenkin EU-maiden tulisi käynnistää kansalliset prosessinsa liittyäkseen osaksi Natoa.
- Naton merkitys ei kuitenkaan poista EU:n oman puolustusyhteistyön merkitystä, vaan EU:n ja Naton tulisi nähdä tukevan toisiaan.
- Euroopan unionilla tulee olla yhteinen turvallisuuspolitiikka ja yhteinen puolustus, jotka huomioivat useiden jäsenmaiden Natoon pohjautuvan turvallisuusarkkitehtuurin. Samalla on kuitenkin otettava huomioon Euroopan unionin ja Naton erilaiset turvallisuuspoliittiset intressit.
- EU:n tulee varautua tilanteeseen, jossa Yhdysvallat vähentää sotilaallista läsnäoloa Euroopassa. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tärkeä ylläpitää ja kehittää omaa puolustuskykyä Naton rinnalla.

6.2. Puolustusyhteistyö Euroopassa

- EU:lle tulee perustaa liittovaltiotason puolustusvoimat, joka koostuisi nopean toiminnan aktiivisista joukoista ja unionin reserveistä. Lisäksi nopean toiminnan joukkoja tulee laajentaa ja niiden tehtäväkenttää kasvattaa.
- Pitkän tähtäimen tavoitteeksi tulee ottaa puolustusteollisuuden yritysten fuusiot, jotka edistävät yhteisten hankintojen tekemistä.
- EU:n tulee noudattaa aseviennin suhteen kansainvälisiä sopimuksia ja tiukkoja, omaehtoisesti asetettuja eettisiä kriteereitä.
- EU:n on ennakoitava ja reagoitava sodankäynnin muutoksien vaikutuksiin niin manöövereissä kuin sotilasteknologiassa omaan alueelliseen puolustukseen.
- Euroopan unionin tulee kyetä varmistamaan kansalaistensa turvallisuus. Tämä edellyttää parempaa ja solidaarisempaa kykyä vastata muuttuviin terveysturvallisuus-, hybridi- ja kyberuhkiin sekä tilanteisiin unionin sisä- ja ulkopuolella.
- Euroopan unionin tulee turvata demokraattisten vaalien loukkaamattomuus ja tehostaa yhteistä varautumista ulkopuoliseen vaalivaikuttamiseen sekä digitaalisen infrastruktuurin vakautta.
- Tiedonvaihdon lisäämisellä jäsenvaltioiden raja-, tiedustelu-, ja poliisiviranomaisten välillä on tärkeä rooli sisäisen turvallisuuden kannalta.
- Euroopan unionin tulee yhtenäistää puolustuspoliittisia toimiaan ja järjestelmiään, jotta muuttuviin tilanteisiin on mahdollista reagoida nopeasti ja tehokkaasti.
- Lyhyellä tähtäimellä Euroopan unionin jäsenmaiden tulee tiivistää yhteistyötään puolustushankinnoissa.
- EU:n yhteisiä rauhanturvaoperaatioita tulee lisätä.
- Euroopan investointipankin rahoitus tulee avata yhteisten puolustushankintojen käyttöön.
- Rajaturvallisuusviranomaisten välistä koordinaatiota ja siihen varattuja resursseja merkittävästi lisätä.
- Jäsenmaiden sisäisestä turvallisuudesta vastaavien viranomaisten välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa tulee kehittää.
- Euroopan unionin yhteistä avaruuspolitiikkaa pitää kehittää strategisena geopoliittisena instrumenttina.
- EU lisää yhteistyötä Euroopan avaruusjärjestön (ESA) kanssa, jonka lopputavoitteena on

mahdollisuus miehitettyihin avaruuslaukaisuihin Euroopan unionin alueella.
- EU:n tulee vahvistaa yhteistä toimintakykyään nopeita toimia vaativien kriisien, kuten pandemioiden, ratkaisemiseksi.
- Lisäksi tulee varautua deepfake-teknologian ja generatiivisen tekoälyn avulla aiempaa tehokkaammin todellisuuden ja fiktion rajat hämärtäviin audiovisuaalisiin disinformaatiokampanjoihin.

6.3. Eettinen turvallisuuspolitiikka ja rauhanrakentaminen

- EU:ssa valmistettuja aseita ei saa päätyä sotarikollisten käsiin.
- EU:n tulee edistää kansainvälistä sopimusta, joka kieltää tappavien autonomisten asejärjestelmien käytön.
- Ranskan ydinaseohjelma tulee yhdistää osaksi EU:n puolustusulottuvuutta, kuitenkin EU:n tulee aktiivisesti edistää ydinaseetonta maailmaa.
- Unionin on laadittava oma toimintaohjelma YK:n numero 2250 "Nuoret, rauha ja turvallisuus" -päätöslauselman toimeenpanosta.
- EU:n tulee aktiivisesti kiinnittää huomiota, että EU:n johtamissa rauhanrakentamisprosesseissa osallistetaan heikommassa asemassa olevia osapuolia, kuten naisia ja vähemmistöjä. Rauhanrakentamisen keskiössä tulee olla tasa-arvo, jotta tulokset olisivat pitkäkestoisempia ja vaikuttavampia.
- EU:n on oltava aktiivinen kumppani Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) sekä Euroopan neuvoston (EN) puitteissa tehtävässä demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien edistämis- ja valvontatyössä.
- EU:n on tuomittava seksuaaliväkivallan käyttäminen sodan aseena riittävän voimakkaasti ja seksuaaliväkivallan käyttö aseena on pyrittävä estämään.
- EU:n on laadittava yhteiset säännöt sijoittajaviisumeille (ns. kultaisille viisumeille).

7. Talous

7.1. Euro ja rahapolitiikka

- Kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden tulee liittyä euroon.
- Euroopan unionin yhteistä valuutta-aluetta tulee vahvistaa ja Euroopan keskuspankin tekemän rahapolitiikan tavoitteita laventaa pelkästä hintavakaudesta laajempaan euroalueen talouskasvun ja täystyöllisyyden tukemiseen.
- Keskuspankille tulee taata kompetenssi lunastaa valtioiden joukkovelkakirjoja markkinoiden rauhoittamiseksi mahdollisissa kriisitilanteissa.
- Yhteisen valuutta-alueen luomaa riskiä epäsymmetrisistä shokeista tulee torjua laajentamalla EU:n sosiaaliturvarahastoa sekä lisäämällä Euroopan unionin mahdollisuuksia rahoittaa jäsenmaiden vastasyklistä talouspolitiikkaa sekä rakenteellisia uudistuksia.
- Jäsenmaiden talouspoliittista koordinaatiota tulee vahvistaa yhdistämällä euroryhmän

puheenjohtajan ja talouskomissaarin tehtävät.
- Euroopan unionin on kehitettävä yhtenäiset digitaaliset sisämarkkinat luomalla digitaaliselle liiketoiminnalle tarkoituksenmukainen ja toimiva sääntely-ympäristö.
- Tarvittaessa nopealla aikataululla liikkeelle saatava rahoitus on taattava EU-budjetin kriisirahoitusinstrumenttien kehittämisellä.
- Euroopan unionin investointirahastoja tulee merkittävästi kasvattaa ja unionin roolia innovaatio- ja aluekehityspolitiikassa laajentaa.

7.2. Talous- ja kauppapolitiikka

- Unionin tulee ottaa tehokkaita, kaikkia jäsenmaita sitovia askelia veronkierron kitkemiseksi.
- Pankkiunioni on saatettava loppuun mahdollisimman pian.
- Euroopan unionille on luotava perussopimuksia uudistamalla yhteinen finanssipolitiikka ja sen yhteyteen on liitettävä velkajärjestelymekanismi jäsenmaiden ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi.
- Riittävän ja tehokkaan talouspoliittisen koordinaation myötä myös yhteisten eurooppalaisten joukkovelkakirjojen, niin kutsuttujen Eurobondien, tarjoamia mahdollisuuksia tulee hyödyntää eurooppalaisen kestävän talouskasvun turvaamiseksi.
- Euroopan komission talouden ja rahoituksen pääosaston toimintaedellytyksiä tulee kasvattaa ja sen toimintakenttää laajentaa. Toimien tuloksena luodaan EU:n valtiovarainministeriö ja valtiovarainministerin virka.
- Verotusoikeus tulee kohdistaa ensisijaisesti välilliseen verotukseen, kuten arvonlisäveroon ja yritysveroon, lentokerosiiniveroon sekä erilaisiin haittaveroihin.
- Verotusoikeuden on oltava riittävän laaja, jotta se mahdollistaa EU:n omien budjettivarojen merkittävän kasvattamisen ja jäsenmaksuista luopumisen keskipitkällä aikavälillä.
- Sisämarkkinoita on entisestään syvennettävä purkamalla määrätietoisesti unionin sisäisiä kaupan esteitä kaikilla toimialoilla.
- Yhteinen kilpailupolitiikka ja siihen liittyvät valtiontukisäädökset kuuluvat sisämarkkinoiden tärkeimpiin ominaisuuksiin, eikä EU:n tule missään tapauksessa tinkiä niiden noudattamisesta.
- Kilpailupolitiikkaa on myös uudistettava ja vahvistettava korkeamman taloudellisen tuottavuuden saavuttamiseksi ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi.
- Euroopan unionin on otettava kauppapolitiikassaan huomioon kaupankäynnin vapauttamisen lisäksi myös ihmisoikeudet ja kestävän kehityksen periaatteet, aina työelämän normien kunnioittamisesta ympäristönsuojeluun.
- EU:n on edistettävä politiikallaan monenvälisiä kauppaneuvotteluja ja pyrittävä vahvistamaan Maailman kauppajärjestön (WTO) toimintakykyä, mutta sen on kuitenkin samalla solmittava aktiivisesti myös kahdenvälisiä kauppasopimuksia.
- Euroopan unionin kauppapolitiikan toimintakykyä on määrätietoisesti vahvistettava, ja sen on toimittava aktiivisesti sääntöperustaisen ja kestävän kansainvälisen kaupan puolesta.
- Investointirahastojen tukea tulee suunnata nykyistä vahvemmin ilmastonmuutoksen torjunnan, uusien innovaatioiden, tieteen ja tutkimuksen sekä kestävän kehityksen ja talouskasvun tukemiseen.
- Investointirahastojen ei tule myöntää rahoitusta ilmaston tai ympäristön näkökulmasta vahingollisiin hankkeisiin.

7.3. Finanssipolitiikka

- Euroopan unionin budjettirahoitusta tulee täydentää siirtymällä asteittain jäsenmaiden vuosittaisista jäsenmaksuista kohti uusia, veropohjaisia tulolähteen muotoja. Tämä voidaan tehdä niin välillisiä, jäsenmaatasolla kerättyjä veroja hyödyntämällä kuin Euroopan unionin verotusoikeutta laajentamalla.
- Yleisellä tasolla maatalous- ja koheesiotukien suhteellista osuutta Euroopan unionin budjetista on merkittävästi pienennettävä.
- EU:n budjetin rahoittaminen ei saa perustua liiallisesti ympäristöongelmia torjuviin päästö- ja haittaveroihin, sillä niiden tuotoilla tulee lähtökohtaisesti rahoittaa ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden toteutumista EU-alueella, eikä niiden voi olettaa säilyvän luotettavina budjetti-instrumentteina pitkällä aikavälillä.
- Veroja tulee kerätä sillä tasolla, jolla ne on järkevintä kerätä. Joillain sektoreilla tämä saattaa tarkoittaa verotuksen toimivallan siirtämistä jäsenvaltioilta unionille pienentäen jäsenvaltioiden omaa verotaakkaa.
- EU:n tulee aktiivisesti pyrkiä kartoittamaan uusia tulolähteiden muotoja.
- Uusista tulonlähteistä tulee päättää tavallista lainsäätämisjärjestelyä noudattaen, jotta rahoituspohjan uudistukset eivät kaatuisi tiukkoihin yksimielisyysvaatimuksiin jäsenmaiden kesken.
- Budjetin varoja tulee kohdentaa ensisijaisesti talouskasvua tukeviin innovaatioihin, digitalisaatioon ja vihreään siirtymään.
- Euroopan unionin monivuotisten rahoituskehysten joustavuutta tulee lisätä kasvattamalla kehysten kohdistamattomia joustovarauksia.

8. Hyvän elämän edellytykset liittovaltiossa

8.1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Euroopassa

- Liittovaltiossa tulee turvata myös vähemmistö- ja alkuperäiskansojen, kuten romanien ja saamelaisten, kulttuurinen autonomia sekä mahdollisuudet harjoittaa ja kehittää kulttuuriaan. Tämä työ tulee tehdä yhteistyössä ja -ymmärryksessä ryhmän tai kansan kanssa.
- Jokaisella tulee taustastaan tai ominaisuuksistaan riippumatta olla oikeus yhdenvertaiseen asemaan yhteiskunnassa. Ratkaisuja tulee tavoitella tunnistaen moniperustaisen syrjinnän rakenteet ja tiedostaen intersektionaalisen feminismin periaatteet. Tämän on oltava johtava arvo EU:n päätöksissä läpileikkaavasti kaikilla politiikan aloilla.
- Syrjinnän ehkäisemiseksi Euroopan unionin tulisi hyväksyä laaja syrjinnän vastainen direktiivi.
- Kansallisten ja EU-tason tasa-arvoelinten asemaa ja riippumattomuutta tulee vahvistaa, ja syrjintää kokeneiden oikeudet turvata.
- Syrjinnän vastaiselle toiminnalle tulee myös taata riittävät resurssit ja rahoitus. Lainsäädännön kehittämisen ohella tuki työtä tekeville viranomaisille ja kansalaisjärjestöille on tärkeä osa työtä.
- Euroopan unionin tulee sitoutua nykyistä voimakkaammin antirasistiseen työhön.
- Nykyisten EU:n rasismin vastaisten säädösten toimeenpanon valvontaa tulee tehostaa.
- EU:n rasismin vastaisen työn koordinaattorille tulee antaa riittävät resurssit työnsä hoitamiseen.

- EU:n politiikan tulee laaja-alaisesti pyrkiä rodullistettujen ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien takaamiseen.
- Aktiivisia toimia tarvitaan muun muassa vihapuheen ja -rikosten torjuntaan sekä työelämässä ja koulutuksessa esiintyvään syrjintään. Uskontoon pohjautuvaa vihaa tulee torjua aktiivisesti.
- Unionin tulee lisäksi edistää asenneilmapiirin muuttamista tukemalla jäsenmaiden yhdenvertaisuushankkeita sekä edistämällä moninaisuustyötä.
- Sukupuolten välisen tasa-arvon sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen aseman ja oikeuksien edistämisen tulee olla näkyvästi Euroopan unionin agendalla.
- EU:n on myös huomioitava kaikessa toiminnassaan sukupuolten moninaisuus sekä hyödynnettävä intersektionaalista lähestymistapaa, jossa huomioidaan yksilöiden eri ulottuvuudet ja niiden vaikutukset mahdollisuuksiin toimia ja tehdä itseään koskevia päätöksiä.
- Aktiivisia toimia tarvitaan sukupuolittuneen väkivallan torjumiseksi.
- EU:n tulee toimia turvallisen ja saavutettavan aborttioikeuden takaamiseksi koko unionin alueella.
- Sukupuolivaikutukset on huomioitava palkkatasa-arvon toteutumisessa sekä kriisinhallintaan, ulkopolitiikkaan, kehitysapuun ja kauppasopimuksiin liittyvässä päätöksenteossa.

8.2. Vapaa liikkuvuus

- Liikkuvien EU-kansalaisten poliittista ja sosiaalista liikkuvuutta tulee edistää. Täysimääräinen osallistuminen poliittiseen elämään ei saa pysähtyä rajoille, vaan sen tulee olla mahdollista asuinmaasta riippumatta.
- Schengen-alueen kriisinsietokykyä on parannettava, jotta EU-kansalaisten, kuten rajatyöntekijöiden vapaa liikkuminen sisärajoilla voidaan turvata myös poikkeusoloissa.
- Liikkuvuutta rajoitettaessa EU-kansalaisia tulee kohdella samojen kriteerien perusteella kuin jäsenmaan omia kansalaisia.
- Tulee perustaa korvausmekanismi, jonka kautta liikkuvuutta rajoittavat jäsenvaltiot ovat velvollisia korvaamaan rajoitusten aiheuttamaa pitkittynyttä haittaa EU-kansalaisten elämässä, kuten vakiintuneille perhe-, opiskelu- ja työsuhteille koituvia haittoja.
- Kansainvälisen työllistymisen proaktiivisen kehittämisen tulee olla peruslähtökohta palvelusektorilla.
- Euroopan unionin rahoituksen koulutus- ja työllisyyspolitiikan saralla tulee keskittyä eurooppalaisen lisäarvon tuottamiseen erityisesti tukemalla kansalaisten liikkuvuutta.
- Euroopan unionin alueella työskentelyn tulee olla tosiasiallisesti mahdollista kaikille, jotta vapaa liikkuvuus ja sisämarkkinat toimivat.
- Ammatillisen osaamisen vapaan liikkuvuuden haasteita ei voida ratkaista ainoastaan sääntelyä purkamalla ja yhtenäistämällä, vaan Euroopan unionin tulee omaksua ammatillisen osaamisen liikkuvuuden tueksi laaja-alainen lähestymistapa, joka ottaa huomioon verkostojen, taloudellisen aseman ja osaamisen tunnistamisen merkityksen ammatillisten osaajien liikkuvuudessa.
- Jäsenmaiden välisiä palkkauksen, koulutuksen ja terveydenhuollon tasoeroja on pienennettävä.
- Työmarkkinoiden muutos teknologisen kehityksen myötä tulee huomioida, kuten myös muutoksen vaikutukset työturvallisuuteen, työn rakenteeseen, yleiseen hyvinvointiin ja arvoihin. EU:n tulee vastata näihin haasteisiin ennakoivasti lainsäädännöllä ja toimilla, jotka mahdollistavat kansalaisille tasaisen sopeutumisen uuteen toimintaympäristöön.
- Jäsenmaiden omille työmarkkinamalleille on jatkossakin annettava riittävästi toimitilaa.

- Erasmus+ -opiskelijavaihto-ohjelmaa on laajennettava koskemaan Itäisen kumppanuuden maita, Länsi-Balkanin maita sekä Välimeren eteläisen alueen maita. Sen rahoitus on moninkertaistettava, ja ohjelmaa on tuotava myös toiselle asteelle nykyistä huomattavasti laajemmin.

8.3. Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka

- Euroopan unionille tulee luoda yhteinen maahanmuuttopolitiikka, jonka tulee perustua johdonmukaiseen ja yhtenäiseen lähestymistapaan, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä jäsenvaltioiden väliseen solidaarisuuteen. EU:n alueella on ehkäistävä ihmiskauppaa ja modernia orjuutta.
- Dublin-järjestelmä tulee uudistaa tavalla, joka ei rajoita turvapaikkahakemuksen käsittelyä.
- Euroopan unionin on luotava toimivia väyliä työperäiselle maahanmuutolle ja tarjottava enemmän mahdollisuuksia lailliseen maahantuloon.

8.4. Terveys- ja sosiaalipolitiikka

- Euroopan unionin on kehitettävä yhteisiä terveyspolitiikan instrumentteja. Tämä tarkoittaisi muun muassa yhteisen lääkestrategian kehittämistä.
- Unionin alueelle tulisi kehittää yhteinen lääkerekisteri, ja sähköisen reseptin laajentamista EU:n laajuiseksi tulisi vauhdittaa.
- Tekoälyn roolia diagnosoinnissa ja potilastietojen hallinnassa tulee kehittää tietoturva-asiat ja potilaiden yksityisyys huomioiden.
- Tutkimusta ja koko Euroopan laajuista yhteistyötä on lisättävä ja tehostettava muutenkin kuin pandemian kaltaisten terveyskriisien aikana. Potilasjärjestöjen osallistaminen on tässä erityisen tärkeää, ja kommunikointikanavana käytettäviä ERN-osaamisverkostoja tulee edelleen kehittää.
- EU:n tulee olla valmiimpi pandemian kaltaisiin terveyskriiseihin, ja toimia tiiviissä yhteistyössä niiden ennaltaehkäisemiseksi. Alueellisten karanteenitoimien tulee olla oikeasuhtaisia ja perusteltuja koko EU:n alueella.
- Terveyskriisin keskellä EU:n tulee harjoittaa yhtenäistä ja tehokasta tieteelliseen tietoon perustuvaa viestintää.

9. Digitalisaatio ja teknologinen kehitys

9.1. Digitalisaation mahdollisuudet

- Euroopan unioni tunnustaa teknologisen kehityksen vaikutukset kaikilla politiikan aloilla ja toimii digitalisaation mahdollistajana.
- EU:n digitaalinen identiteetti luovuttaisi aina pienimmän vaaditun tietomäärän palveluille.
- Euroopan unionin tulee toimiensa kautta tarjota kansalaisilleen ja yrityksilleen mahdollisimman hyvät edellytykset digitalisaatiosta ja automatisaatiosta johtuvien muutoksien hyötymiseen.
- EU luo digitaalisen identiteetin, jota EU:n kansalaiset voivat käyttää tunnistautumiseen sitä vaativissa tai sen sallivissa paikoissa, eräänlaisena henkilökorttina tai varmenteena.

- EU:n on tarkasteltava muutosten vaikutusta tulonjakoon ja eriarvoisuuteen, huolehtien tarvittaessa negatiivisten vaikutusten kompensoinnista niistä kärsiville erilaisten rahoitusinstrumenttien avulla.
- Euroopan unionin on lisättävä investointeja koulutukseen, innovaatioihin, tutkimukseen, sekä digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen Euroopan Unionissa. Unionin pitää tällä tavalla muun muassa turvata strateginen autonomia puolijohdekomponenttien tuotannossa, jotta talousalueella pystytään välttämään tuotantoketjujen katkoksista aiheutuvat häiriöt.
- Tiiviimmin integroitunut EU on digitalisaation tuomiin mahdollisuuksiin ja uhkiin reagoimisen edellytys.
- EU:n on huomioitava suuren mittaluokan tekoälyprojektien siirtyminen akatemioista teollisuuteen ja hajautettuihin tutkimushankkeisiin.
- EU:n tulee varmistaa, että jokaisessa EU-jäsenmaassa on ennakkovaroitusjärjestelmä luonnonkatastrofeja ja ydinaseiskuja varten.
- EU:n on siirrettävä huomiotaan aiempaa vahvemmin digitalisaatiosta myös fyysiseen teknologiaan.

9.2. Lainsäädäntö, tutkimus ja sääntely

- Unionin on luotava tekoälylle ja robotisaatiolle toimiva ja eettisesti kestävä lainsäädäntö, sekä pyrkimään johtorooliin globaalien sääntöjen luomisessa.
- EU:n tulee lisätä merkittävästi resursseja tekoälyn tutkimukseen ja kehittämiseen.
- EU:n on seurattava ennakkopäätöksiä maailmalta EU:n ulkopuolella toimivien teknologiayritysten monopoliasemien arvioinneissa ja reagoitava niihin ajoissa.
- EU:n ei tule käyttää sääntelyä digitalisaation hillitsemiseen, vaan sen seurauksiin varautumiseen tiiviissä yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa.
- EU-tason sääntelyssä on huomioitava eri toimintamallit, kuten keskitetyt ja hajautetut digitaaliset alustat.
- Disruptoiville yrityksille on annettava mahdollisuus osallistua dialogiin päättäjien kanssa, jotta sääntely on linjassa teknologisen kehityksen kanssa. Unionin on kuitenkin varmistettava lainsäädännöllisin toimin yhteisen kilpailupolitiikan toimintakyvyn säilyminen.
- Digitaalista Eurooppaa on kehitettävä sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Avainasemassa on ihmisten juridinen oikeus omaan dataansa, joka on neuvoteltavissa ainoastaan EU-tasolla.
- Niissä yhteyksissä, joissa teknologiaa käytetään, EU:n alueella kasvojentunnistusteknologian pitää pystyä tunnistamaan eri taustoista tulevia ihmisiä riittävän hyvin oikeusturvan varmistamiseksi.
- Laajamittaista kasvojentunnistusteknologian viranomaiskäyttöä julkisilla paikoilla ei tule sallia.
- Kasvojentunnistusalgoritmit eivät saa lukea ihmisten tunteita, niiden lukemisen vaikeuden vuoksi.
- Kansalaisten algoritmilukutaitoa pyritään kehittämään koko unionin tasolla. Valeuutisten leviämistä digialustoilla tulee ehkäistä.
- Osana digitaalisia oikeuksia tulee myös taata vapaus tieteelliseen ja riippumattomaan tutkimukseen digitaalisilla alustoilla. Esimerkiksi Facebookin pyrkimykset tukahduttaa alustalla tapahtuvaa tutkimusta on tuomittavaa.
- Kun teknologia mahdollistaa tehokkaan tarkkailun, tulee EU:n vaalia ihmisten oikeutta yksityisyyteen.

- On myös turvattava ihmisten neuro-oikeudet eli yksityisyyden lisäksi vapaus ajatella omia ajatuksiaan.
- osana neuroteknologian kehittymistä ja sen mahdollista väärinkäyttöä.
- Datan liiallista keskittymistä harvoille toimijoille on hillittävä, tarvittaessa edellyttämällä suuria datamääriä kerääviä yrityksiä jakamaan osan keräämästään datasta muiden käyttöön.
- EU:n on varauduttava teknologisen kehityksen aiheuttaman eriarvoistumisen vaikutuksiin ja tuntemuksiin, mikä voi näkyä ääriliikkeiden suosion lisääntymisenä.
- EU:n täytyy toimia perusteettomien ja syrjivien verkon käytön rajoitusten estämiseksi alueellaan sekä kumppanimaissaan.
- EU:n tulee panostaa teknologiaan liittyvään poikkitieteelliseen tutkimukseen, jotta EU voi ottaa globaalin aseman oikeudenmukaisen digitalisaation edelläkävijänä.
- EU:n tulee lisätä rahoitusta kaksijalkaisten humanoidirobottien tutkimukseen ja kehittämiseen alan viimeaikaisten kehityskulkujen myötä.
- EU:n lainsäädännössä on turvattava avoimen lähdekoodin tekoälykehitys.
- EU:n on edistettävä Kansainvälisen atomienergiajärjestön kaltaisen yhteistyöjärjestön perustamista tekoälylle.